Besluitenlijst van de commissie Ruimte, Duurzaamheid en Economie van 12 april 2023

Voorzitter: Dhr. J.G. Huismans

Leden: Dhr. P.A.M. van der Velden, dhr. A.L.M. van Dorst, dhr. A. Yilmaz, dhr. B.N.H. Sahin, dhr. J.C.J. Bernaards, dhr. D.J.M. Lijmbach, dhr. B.R. Doedens, mw. J.V. Dorigo, dhr. J.M.G. Voets, dhr. M. van ’t Hof, dhr. J. van Dam, dhr. S. Verheugt, dhr. P.W. Juten, mw. S. Karar, mw. A.J.A. Nuijten- van Aard, dhr. Y. Kaplan, dhr. A.F.M. Siebelink, dhr. L.C.J. Wijten, dhr. M.A. de Bekker, Dhr. C.J.R.F. van der Meeren, dhr. P. van den Kieboom, dhr. T.M.M. de Jong, dhr. R.R.M. Krijnen, Dhr. L.W.A. van Oosterhout en mw. L.E. Groffen.

Namens het college: Wethouder J.A.A. Pals en wethouder H.P. Verroen.

Griffier: Mevr. J.P. Mutsaers

IN VERBAND MET EEN TECHNISCH PROBLEEM IS VAN DEZE VERGADERING IS GEEN VIDEOVERSLAG BESCHIKBAAR VIA HET RAADSINFORMATIESYSTEEM. ER IS WEL EEN GELUIDSVERSLAG BESCHIKBAAR.

1. **Opening door de voorzitter**
   De voorzitter opent de vergadering. Een bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Govers en de heer Akkaya.
   Het vergadersysteem is buiten werking. Er is geen videoverslag van deze bijeenkomst beschikbaar, wel worden er geluidsopname gemaakt en aan de vergadering toegevoegd. De fracties sturen hun bijdrage naar de griffie, deze wordt verwerkt in het verslag.

2. **Vaststellen van de agenda**
   De agenda is ongewijzigd vastgesteld.

3. **Inventarisatie onderwerpen rondvraag**
   Er is voorafgaand aan de commissie een rondvraag ingediend door de VVD over de paaltjes op de Melanenweg met het verzoek om mondelinge beantwoording.

   En er is een rondvraag van Lokaal Realisme over het organiseren van een kermis op Landgoed de Beek. Het antwoord is inmiddels aan de agenda toegevoegd. Naar aanleiding van het antwoord heeft Lokaal Realisme een vervolgvraag. Het CDA heeft eveneens een rondvraag over de kermis op Landgoed De Beek.

   De fractie van Groen Links heeft naar aanleiding van de actualiteit een rondvraag over het vuurwerk op de kermis aan de Boulevard.

4. **Besluitenlijst en toezeggingen**

   De besluitenlijst van de commissie RDE van 22 maart jl. is ongewijzigd vastgesteld. De heer Juten merkt op dat hij nog geen antwoord heeft ontvangen op zijn vraag over de welstandsnormen m.b.t. terrassen.

N.a.v. de toezeggingen wordt vanuit de commissie opgemerkt dat een aantal toezeggingen wederom niet geactualiseerd zijn en deadlines worden overschreden (energielasten zwembaden, APV, natuurcompensatie). Ook de informatie over de plofplaatsen is onjuist.

Wethouder Pals geeft aan dat het college de toezeggingen heeft geactualiseerd, nog niet alles is verwerkt. De actuele lijst is onderweg.

5. Te behandelen voorstellen

5a. Transitievisie Warmte Bergen op Zoom, RVB23-0004.

In 2050 moet heel Nederland van het gas af zijn. Deze transitie naar aardgasvrij wordt de warmtetransitie genoemd en gemeenten hebben de opdracht om een Transitievisie Warmte op te stellen.

De Warmtetransitievisie Aardgasvrij Bergen op Zoom bevat de uitgangspunten voor de transitievisie warmte en beschrijft globaal het tijdspad van de volledige transitie. Het college stelt de voor om de Warmtetransitievisie vast te stellen en daarmee toe te werken naar:

a. een duurzame betaalbare warmtevoorziening voor de woningen in Bergen op Zoom
b. de uitvoering van 4 verkenningen in de aangewezen verkenning buurten
c. een tussen doelstelling van 6000 aardgas vrije woningen in 2030
d. een aardgasvrij Bergen op Zoom in 2050.

De **fractie van Lokaal Realisme** merkt onder meer het volgende op:

- De visie geeft goed zicht op de huidige stand van zaken gericht op de verduurzamingsopgave en welke energiebronnen het best hierbij aansluiten;
- Inzet op meer zon op dak kan al een reductie opleveren voor huishoudens. Zeker voor huishoudens die vanwege een monumentale status op hun pand moeilijk te verduurzamen zijn (Nota Ruimtelijke Kwaliteit is dan ook een haakje hiervoor) met in combinatie van toekomstige restwarmte vanuit de Theodorushaven. Dat kan realistischer zijn voor monumentale panden in de binnenstad en Havenkwartier;
- Is er een mogelijkheid om verder te verkennen hoe haalbaar de koppeling met subsidie ‘Grote Oogst’ voor Theodorushaven met een warmtenet-constructie gemaakt kan worden, waar ook huishoudens van bijvoorbeeld de binnenstad en Havenkwartier kunnen profiteren.
- Denk ook aan oude bouw in vele wijken. Die eigendom zijn van Stadlander worden in het algemeen wel verduurzaamd of hele wijken afgebroken en opnieuw opgebouwd. Maar binnen die wijken zijn oudere huizen die niet zomaar te verduurzamen zijn in eigendom. Hoe gaan we daar mee om. Bv warmtewisselaars kunnen niet en zijn vooralsnog op gas aangewezen voor hun warmte behoefte. Daar moet een oplossing voor komen.

De **fractie van VVD** maakt een vergelijking met de Romeinen, zij verwarmden zo'n 2000 jaar geleden huizen door middel van een hypocaustum. De Romeinen hadden daar geen transitievisie warmte voor nodig. En nu, in 2023, is het cirkeltje weer rond. We gaan nu wederom door middel van buizen onder de grond, hoor: een warmtenet, een poging doen onze huizen te verwarmen. De geschiedenis herhaalt zich.

De transitievisie warmte gaat heel wat voeten in de aarde hebben voor onze Bergenaren. Ieder huis moet in 2050 van het aardgas af. Dat is een flinke opgave. En wat de fractie betreft: een noodzakelijke opgave. Zodat we niet meer afhankelijk zijn van vreemde mogendheden of Groningen voor de levering van gas.

De VVD is overwegend positief over de transitievisie warmte en is benieuwd naar de wijkuitvoeringsplannen die achter deze visie liggen. Er ligt een transitievisie met een hoog ambitieniveau. Daar is de VVD blij mee, maar vraagt ook om de nodige aandachtspunten. Zo kan een dergelijke visie staan of vallen door participatie van inwoners. De Bergse VVD krijgt signalen dat de afgelopen bestuursperiodes te weinig geïnvesteerd is in inwoners met enthousiaste ideeën. Inwonersgroepen moesten soms weken of maanden wachten op een reactie van de gemeente. Hoe denkt de wethouder deze groepen te betrekken bij de transitievisie warmte?

Daarnaast heeft de visie langer op de plank gelegen dan de bedoeling was. Daar hebben wij begrip voor, maar denkt de wethouder dat 2050 nog haalbaar is?

De **fractie van D66** merkt op dat het even heeft geduurd voordat deze Warmtetransitievisie er is. De eerste wijken staan duidelijk vernoemd en bewoners kunnen aan de slag.

In zeker 2 van de eerste wijken is stadsverwarming een serieuze optie. Door ofwel een reeds bestaand net ofwel nabijheid van duurzame bronnen kan hier een snelle start worden gemaakt. Warmte die nu de lucht of de sloot in gaat kan een nuttige toepassing krijgen. Dat is voor zowel de industrie in Bergen op Zoom als voor de inwoners goed nieuws.

Stadsverwarming vergt ook een nieuwe rol van de gemeente, in de warmtewet 2.0 is een rol weggelegd voor een maatschappelijke partij als eigenaar van het warmtenet. Dat kan de gemeente zijn. Door hier nauw bij betrokken te zijn als gemeente kan worden bewaakt dat een warmtenet duurzaam en betaalbaar wordt voor de gebruikers. Er zijn in Nederland, maar vooral ook in Denemarken genoeg goede voorbeelden te vinden.

Bij de RES bijeenkomst bleek dat in de regio hard gewerkt wordt aan een gemeenschappelijk warmtebedrijf. Aan de wethouder of Bergen op Zoom wordt gevraagd of hierbij is aangehaakt en wat de status hiervan is?
Warmtenetten vergen specifieke kennis, die momenteel bij de gemeente niet aanwezig is. Door de exploitatie in publieke handen te houden blijven de risico's beheersbaar en wordt voorkomen dat alleen de voor de exploitant interessante wijken worden aangesloten.
Wat D66 Bergen op Zoom betreft gaan we aan de slag en werken we samen met de regio aan betaalbare warmte. Wat is plan B als het niet binnen de RES wordt geregeld?

De **fractie van Lijst Linssen** merkt op dat er veel visies ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd. De fractie heeft de volgende opmerkingen:

- Het Rijk staat garant voor de financiële consequenties tot 2030. Wat zijn de consequenties voor na 2030.
- Deze visie is vertraagd door o.a. capaciteitsgebrek. Hoe denkt het college deze capaciteit in te kunnen vullen?

De **fracties van Groen Links/PvdA** merken op dat de visie de uitgangspunten bevat voor de transitie visie warmte en beschrijft globaal het tijdspad van de volledige transitie. In de visie staat tevens beschreven wat op basis van de beschikbare data en eigenschappen van onze gemeente de meest kansrijke alternatieven voor aardgas zijn in de verschillende wijken. Vervolgens zijn er ook vier verkenningsbuurten aangewezen waar de transitie naar aardgasvrij mogelijk als eerste van start kan gaan.
Inwoners van zo'n verkenningsbuurt weten dus eerder wat er in hun buurt wel en niet mogelijk is. En wat de gevolgen en kosten daarvan zijn. Op basis van die informatie kan worden besloten wanneer de overstap naar een aardgasvrije buurt het meest interessant is. Toch heeft dit voorstel voor- en nadelen;

- lage energiekosten, onafhankelijk van warmteleverancier, de inwoner kiest zelf de overstapdatum.
- hoge kosten, flinke verbouwing nodig, mogelijk moet elektriciteitsnet verzwaard worden, meer ruimte nodig dan een cv-ketel, geluidsoverlast van geluidspompen.

In het stuk wordt aangegeven dat de capaciteit van de organisatie momenteel nog niet voldoende voor het uitvoeren van de verkenningen en het opstellen van de wijkuitvoeringsplannen.
Dat is een zorg, want laat duidelijk zijn dat de fracties PvdA/GL het belangrijk vinden dat we overgaan naar minder fossiele afvalstoffen, zodat we ervoor kunnen zorgen dat we voor onze kinderen een zo'n gezond mogelijke maatschappij achter kunnen laten. En dat kan alleen als het traject ook daadwerkelijk van start gaat.

Tot slot hebben onze fracties technische vragen gesteld. Het antwoord daarop heeft de fractie later in de middag ontvangen. De antwoorden op de vragen geven aanleiding om in de fractie overleggen of wij een motie (wij willen dat iedereen mee kan doen) in gaan dienen. Voorkom armoede.

De **fractie van Belang van Bergen op Zoom** merkt op dat kijkend naar het besluit geformuleerd in het voorstel deze met de eerste doelstelling veel belovend begint, te weten "een duurzame betaalbare warmtevoorziening voor de woningen in Bergen op Zoom dit kunnen wij als Belang van Bergen op Zoom van harte onderschrijven".

Over de andere drie beslispunten is de fractie een stuk minder te spreken. De doelstellingen onder lid b,c en d zijn volstrekt onhaalbaar. 6000 aardgasvrije woningen gaan we niet halen in 2030 voorzitter en zeker niet als we de doelstelling onder lid a betaalbaar mee laten wegen.

Van het gas af projecten voor bestaande bouw resulteren vooral in mislukkingen en het verdampen van miljoenen overheidssubsidies en dus belastinggeld. Maar liefst 206 woningen van de ongeveer 10.

Innovaties en nieuwe energievormen volgen zich in rap temp op. De visie die uiteengezet is betreft concrete items, er wordt gesproken over warmtenet, warmtepomp of duurzaam gas die allen los van elkaar en/of samen niet de ideale oplossing op dit moment en om verschillende redenen ter discussie staan.

De fractie van Belang van Bergen op Zoom toetst deze oplossingen aan de uitgangspunten haalbaar, betaalbaar en met draagvlak en komt tot de conclusie dat deze daar (nog) niet aan voldoen.

Door innovatie is de visie op korte en/of langere termijn al achterhaald. Is er ruimte voor tussentijdse evaluatie en bijstelling als de raad dat nodig acht?

De energietransitie voorziet een stroomvoorziening die voor een significant deel ingevuld zal worden door weersafhankelijke energie: uit zon en wind. Dit heeft ernstige ruimtelijke consequenties. Bovendien, uitgaande van een leverbetrouwbaarheid die vergelijkbaar is met de huidige, vraagt dit grote aanpassingen van het energiesysteem. Aanpassingen zoals de balancering van vraag en aanbod door conventionele centrales en grootschalige opslag. Op dit moment nog niet mogelijk.

Tevens is het net in west-Brabant en in Bergen op oom vol. Verzwaring van het net gaat ons in alleen in Bergen op Zoom tientallen miljoenen euro’s kosten. Los van de termijn, Enexis en Tennet hebben te weinig technische personeel om dit mogelijk te maken.

Kortom voorlopig kiezen voor innovatie zodat (kleinschalige) kernenergie en mogelijk waterstof rendabel zijn en voor nu nog even duurzaam aardgas gebruiken zodat we iig aan doelstelling a van het voorstel Betaalbare energie kunnen voldoen.

De **fractie van 50 Plus/Groep Akkaya** is akkoord met visie. Zij geven aan zich zorgen te maken om het hoge ambitieniveau, zowel in financiële zin als m.b.t. de capaciteit. Is de arbeidsmarkt in staat personeel te leveren. Tevens vragen zij of een duurzaamheidslening verplicht kan worden gesteld?

De **fractie van GBWP** geeft aan dat de warmtetransitievisie in de ogen van GBWP een zeer volledig stuk op detail niveau. De gemeente heeft al eerder een pilot ingediend met Stadlander op het gebied van het afkoppelen van gas, helaas heeft de gemeente deze pilot toen niet gehad.
GBWP staat voor onze inwoners en vindt dat bij nieuwbouw energieneutraal gebouwd moet worden aan nieuwe woningen met nul-op-de meter door inzet van ontwikkelaars. Dit betekent dat nieuwbouwwoningen zonder gasaansluiting aangelegd moeten worden en vraagt of de gemeente op dit moment daar al rekening mee houdt.
De fractie geeft aan dat zij de uitwerking van deze visie dan ook in kortere stukken willen terugzien om zo de controlerende taken uit te kunnen voeren.

Aan de wethouder wordt gevraagd:

- Wordt het warmtenet dat momenteel verdeeld staat over twee wijken uitgebreid?
- Wanneer het gas afgekoppeld wordt, zijn deze leidingen dan niet bruikbaar voor waterstof, de aanleg is er toch en dit zal dus zorgen voor minder kosten.

De **fractie van CDA** vraagt zich af of de haalbaarheid realistisch is.

De **fractie van BSD** vraagt zich af of bij het halen van de doelstellingen de huidige woningen die nu reeds voldoen meegerekend worden en op welke wijze wordt omgegaan met particuliere initiatieven en het controleren. Is het mogelijk om tussentijds te rapporteren. Tevens verzoekt de fractie om afkortingen, zoals SDG, toe te lichten.

De **fractie van SP** vindt de visie een goede insteek om mee te beginnen, het blijft een zware opgave. Bij isolatie is geen stikstofberekening nodig. De fractie vraagt om energiearmoede te voorkomen en roept op om op tijd met een inventarisatie te starten, zodat iedereen mee kan doen.

De **fractie van Samen 0164** merkt op dat de ambitie hoog is en vraagt zich af in hoeverre de gemeente bereid is te kijken naar een warmtebedrijf en hoe redelijk het is om een warmtenet in het centrum te realiseren. Hoe kunnen burgers het best worden betrokken.

De portefeuillehouder is ingegaan op de gestelde vragen. De uitvoering van de visie wordt opgepakt in nauwe samenwerking met Grote Oogst en wordt d.m.v. participatie uitgevoerd (wijken betrekken, subsidietools faciliteren). Het is nu te vroeg om te concluderen dat de uitvoering niet haalbaar is. Er wordt een verkenning uitgevoerd naar een regionaal warmtenet. Het is een wettelijke plicht om deze visie in te voeren, de zgn. Jettengelden zijn tot 2030 beschikbaar. Het is nu niet duidelijk op welke wijze de financiering daarna plaatsvindt. Betaalbaarheid voor inwoners is het uitgangspunt.
Elke 5 jaar vindt er een herijkingsmoment plaats, maar indien dit nodig is kan er eerder een herijking plaatsvinden. Er is geen verplichting voor een duurzaamheidslening.
De leidingen kunnen waterstof transporteren, waterstof kan bijgemengd worden. De huidige woningen tellen niet mee met deze opgave.

De fractie van Lokaal Realisme heeft nog een aanvullende vraag over de koppelkansen van de verduurzaming van bedrijventerreinen (o.a. Grote Oogst) en het uitbreiden van lokale warmtenetten. De vraag was met name gericht op de eventuele kansen en het onderzoek naar warmtenetten in de historische binnenstad (o.a. monumenten). Hierbij het antwoord naar aanleiding van je vragen tijdens de commissievergadering RDE, waar je vragen hebt gesteld m.b.t. de Warmtetransitievisie, waarbij is toegezegd deze voor de raadsvergadering te beantwoorden.

De portefeuillehouder zegt toe deze vragen schriftelijk te beantwoorden.

De fracties Groen Links en PvdA merken het voorstel aan als B-stuk, zij overwegen een motie in te dienen.
De fractie van Lokaal Realisme merkt het voorstel in afwachting van de beantwoording aan als B-stuk. De overige aanwezige fractie merken het voorstel aan als A-stuk, waarbij de fractie van Belang van Bergen op Zoom tegen het voorstel zal stemmen.

Dit voorstel gaat als B-stuk naar de raadsvergadering van 20 april 2023.

(opmerking griffie: de antwoorden zijn 13 april jl. toegezonden, de fractie van Lokaal Realisme merkt het voorstel daarmee aan als A-stuk).

6. **Te behandelen raadsmededelingen**
   RMD23-0009 Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie is een strategisch document en zet een stip op de horizon voor de lange termijn ontwikkeling van de gemeente Bergen op Zoom. De visie brengt focus en geeft ontwikkelrichtingen aan. De Omgevingsvisie is ook een juridisch instrument in relatie tot de Omgevingswet en in principe vormvrij. Het college heeft gekozen voor een rapport vorm met een samenvatting en verwijzing naar de website waar alle relevante informatie over inhoud en proces gebundeld aangeboden wordt.

Het college vraagt de raad om haar gevoelens te delen over dit concept. Het concept ligt momenteel ter inzage om zienswijze in te dienen.
De definitieve omgevingsvisie zal voor de zomer aan de raad ter vaststelling worden aangeboden.

De **Alliantie CDA/V-BOZ!** waardeert het vele werk dat verzet is om tot dit concept te komen. Er wordt toekomstgericht gekeken en het uitgangspunt om van Bergen op Zoom een aantrekkelijke, groene en toekomstbestendige gemeente te maken en de alliantie waardeert ook de benoeming van de sleutelgebieden als cruciale locaties voor ontwikkelmogelijkheden.

De alliantie ziet ook een valkuil, een omgevingsvisie is een richtinggevend document voor de toekomst. De alliantie zet vraagtekens bij het realiteitsgehalte, dit mede door het taalgebruik als mogelijkmakers, genezende omgevingen. De focus wordt niet goed gezien. De Alliantie CDA/V-BOZ! heeft behoefte aan: haalbare doelen, zeker afgezet tegen de beperkte financiële middelen die Bergen op Zoom heeft. Want een visie die bol staat van prachtige ambities die niet gehaald kunnen worden: dan wek je verwachtingen die je niet kunt waarmaken. Willen we dat? In ons bestuursakkoord staat onder punt 8 en 9 het volgende: 8. Onze doelstellingen zijn meetbaar. En als dat niet kan, laten we merkbare effecten zien. We staren ons niet blind op cijfers (tellen). Dit combineren we altijd met het achterliggende verhaal (vertellen). 9. De financiën moeten op orde. Daarom blijft het uitgangspunt een begrotingsoverschot van 3 miljoen per jaar om de schuldenlast af te bouwen met als doel een duurzaam financieel beleid en resultaat.

-een emissieloze binnenstad: welk beeld roept dat bij de bewoners op? Moeten ze hun auto aan de kant doen? En: waarom dan alleen de binnenstad. De Alliantie CDA-V-BOZ! wil in dit verband absoluut niet dat er onderscheid wordt gemaakt tussen bewoners van de binnenstad en inwoners elders in onze gemeente maar dat we het landelijke beleid volgen inzake de doelstellingen om steden, niet aparte woonwijken, emissieloos te maken.

-groene verbinding stadspark met Vijverberg: dat klinkt veelbelovend maar hoe gaat dat in de praktijk werken. Aan de ene kant kijkt de alliantie positief naar plannen om deze versteende omgeving aan te pakken, anderzijds willen zij geen inkrimping van onze mogelijkheden voor bedrijven en vooral: geen beperking van het aantal woningen.

En met dat laatste ligt voor de Alliantie CDA/V-BOZ! echt een groot probleem: want hoe gaan we onze ambitieuze woningbouwplannen: 7.000 woningen, realiseren en die plannen naast deze Omgevingsvisie leggen. De Alliantie CDA/V-BOZ! wil dat een visie pragmatisch, haalbaar en realistisch is. Op een visie vol prachtige vergezichten en stippen aan de horizon: daar zit de gemiddelde inwoner totaal niet op te wachten. De Alliantie CDA/V-BOZ! mist de verbinding met de visie buitengebied; met onze woningbouwplannen.

De Alliantie CDA/V-BOZ! overweegt een motie vreemd aan de orde van de dag in te dienen om een aantal uitgangspunten van deze Omgevingsvisie meer in overeenstemming te brengen met de uitgangspunten van het bestuursakkoord en langs de meetlat van realistische doelen te leggen.

De **fractie van D66** is van mening dat de concept omgevingsvisie inspirerend is. Het enthousiasme van de participerende partijen is aanstekelijk. De fractie is blij met het gedragen resultaat omdat het op een hoog abstractieniveau wel ambitie laat zien om met uit de toekomstvisie voortkomende gedachten vorm te geven. Consistent beleid.

De volgende aspecten roepen vragen op:
In zijn algemeenheid is de aansluiting met echte ruimtelijke voornemens beperkt. Dat is ook de bedoeling het is een visie, maar de visie moet wel ankers hebben voor uitvoeringsplannen. De fractie moet een aantal voorbeelden:
Het sleutelgebied “bergse entree” is een thema dat al jaren op de ruimtelijke wensenlijst van Bergen op Zoom staat, maar moeilijk te realiseren is zonder actief eigen initiatief van de gemeente. Er is geen houvast gegeven aan deze ambitie.

De komst van het Bravisziekenhuis is een mooie uitdaging om de verbinding met Roosendaal ruimtelijk te versterken. Roosendaal noemt zich de “verbonden stad” het lijkt daarmee de hand uit te steken, maar ook daar is kennelijk nog geen visie over het hoe! Dit zou een mooie aanleiding zijn om elkaar ook op dit punt op te zoeken. Het ziekenhuis moet van ons allemaal worden! Bereikbaarheid, ruimtelijke continuïteit en kwaliteit.

Zo zijn er meer technische vragen, die om oplossingen vragen. Mobiliteit, economische ontwikkeling en agrarische hervorming.
De participatieroute die is gevolgd is waardevol en interessant, de fractie vraagt om een evaluatie en om goed te kijken hoe de uitvoeringsagenda deze mensen weer kan oppikken om hen weer te laten participeren in het uitvoeringsdetail dat aansluit op hun leefwereld.

D66 heeft geen behoefte aan een wijziging van de visie hoogstens een aanvulling die beter ziet op de aansluiting cq benoeming van het omgevingsplanproces.

De **fractie van VVD** merkt op dat het een visie op abstractieniveau betreft. Een visie die spreekt van samen en verbinding, met woorden als 'heel' en 'holistisch', geschreven door

'mogelijkmakers' en 'beslissers', maar wat hebben de inwoners, jongeren en ondernemers aan deze visie.

De visie vermeldt best concrete plannen, of ze haalbaar en wenselijk zijn is een tweede. Bijvoorbeeld door de Vijverberg en het park met elkaar te verbinden. Door prio te geven aan het realiseren van onze gehele woningbouwopgave in een bestaand industriegebied. De snelweg te overkappen. Het omvormen van onze binnenstad naar een milieuzone.

Bij een visie hoort een zeker abstractieniveau en maakt het makkelijker om kansen te pakken. Van de ambities uit het bestuursakkoord weten we dat de Bergenaar er wél iets aan heeft, deze ambities ziet de fractie niet op een realistische manier terug.

Een balans die men in Roosendaal wél gevonden heeft. De fractie ziet onvoldoende een realistische ruimtelijke visie die helpt bij het pakken van kansen, bij het verwezenlijken van ambities, en het welvarend, bruisend en bereikbaar houden van ons Bergen op Zoom.

De fractie overweegt samen met CDA/VBoZ een motie om bij te sturen richting de vaststelling. Het bestuursakkoord staat boven de omgevingsvisie, maar het gaat om de doelen die benoemd zijn in het bestuursakkoord.

De fracties van **GroenLinks PvdA** is verheugd over de totstandkoming in co-creatie van een visie op een veilige, gezonde en bruisende leefomgeving van onze mooie gemeente.

Het Designteam, een team van gemeenteraadsleden, heeft geprobeerd een brug tussen dit traject en de gemeenteraad te vormen. Deze bijeenkomsten werden ondanks vele pogingen niet altijd druk bezocht. Naast het designteam is ook de guideonsbende hard aan het werk geweest: een groep van partners, bedrijven en instellingen binnen onze gemeente die ook hun zeer waardevolle ervaringen en kwaliteiten hebben ingezet om de richting van de omgevingsvisie mede vorm te geven. En er is de waardevolle input vanuit deelnemers van de ateliers, mensen uit verschillende hoeken van de samenleving geweest. De fractie zegt spreekt zeer veel dank en waardering uit voor deze mogelijkmakers.

De opbrengst van al deze sessies zijn ook weer vertaald in deze visie en het canvas wat is ontwikkeld. Het canvas beschrijft de waarden en doelen voor de stad. Ook zijn er gebiedsprofielen en sleutelgebieden naar voren gekomen, Bergse Entree, Waterfront en Bos in Beweging.

De fractie geeft aan dit een heel mooi participatietraject te vinden en ook in lijn met de motie Samenleving aan zet. De collectieve betrokkenheid van alle partners is zo belangrijk, dat wij als gemeenteraad dit ook zo moeten bekijken. Het gaat uiteindelijk om de beweging die in gang is gezet, het is vooral van belang dat deze omgevingsvisie ook wordt vastgesteld zoals deze hier voor ligt.

De visie is meer is dan een visie op de omgeving. Het is een mobilisatie van de manier van werken en omgaan met je omgeving, zowel vanuit het bestuur als andersom. Het canvas is een manier om te kijken naar een gebied. Waar streef je naar hoe richt je het in en waar is nog meer ruimte voor. Kortom: Hoe wij onze gemeente tot een betekenisvolle plek willen maken.

De visie is geheel in lijn en afgestemd met het bestuursakkoord: bergen verzetten.

De **alliantie 50Plus/Groep Akkaya** is blij met het resultaat en dankt iedereen voor zijn en haar bijdrage. Iedereen heeft een bijdrage kunnen leveren, het is een visie van de gemeenschap. De gebiedsprofielen en de sleutelgebieden spreekt deze fracties aan. Wel zijn er zorgen om het uitstel van de wet.

De **fractie van Lokaal Realisme** is van mening dat er een goed product ligt en vindt een dik compliment is op zijn plaats.

De totstandkoming van deze visie doet recht aan de achterliggende gedachte van de omgevingswet. Namelijk participatie, de kennis, kunde en inzichten van de inwoners zo goed mogelijk betrekken bij een dergelijk plan.

De wet heeft als uitgangspunt dat de mensen om wie het bij een plan gaat, worden betrokken bij de totstandkoming van een plan en in dit geval hebben uiteindelijk gedurende het hele proces een 70-tal inwoners uit alle lagen van de gemeente en structureel meegedacht.

Lokaal realisme is van mening dat de inzet van de meedenkers niet mag en kan worden genegeerd, participatie is belangrijk en dit is een prachtig voorbeeld hoe daaraan uitvoering is gegeven.

De uitkomst is vooral een gevolg is van een bepaalde methode van de visie creëren. De sleutelgebieden zijn tot stand gekomen na veel discussie. Maar de fractie voorziet dat de komende tijd er zomaar meer sleutelgebieden bij komen. De insteek van de gepresenteerde sleutelgebieden is vooral inbreien.

Deze visie is een blik op onze gemeente vanuit een hoogvliegende. Kortom grote lijnen geen detail. In een dergelijke visie wordt niet bepaald hoe hoog er gebouwd gaat worden, niet hoeveel woningen er precies bij komen. Wel dat in een gebied waar bv nu strook is met gemengd gebruik, bedrijf en wonen etc. door elkaar het stedenbouwkundig beter is om her te ontwikkelen en vooral in te zetten op wonen. De uitwerking hiervan komt uiteindelijk in het omgevingsplan wat alle details gaat bevatten, van hoogte, soort en maten van bv woningen. Ook dan is participatie weer essentieel.

Deze visie is dan dus medebepalend, bijvoorbeeld de verdeling tussen bebouwd en groen. Wat in deze visie staat bepaald daarmee de ruimte voor bouwen en dus voor de uitwerking op de woningopgave.

Lokaal Realisme staat een gezonde leefomgeving voor. Deze omgevingsvisie moet een garantie vormen voor een gewogen ontwikkeling in de komende 10-talle jaren van een gebied, zodat dit zich tot een harmonieuze omgeving ontwikkeld. Een dergelijke visie is ook niet in een paar jaar helemaal uitgewerkt. En een dergelijke visie zal steeds bijgesteld moeten worden. Misschien komt er een sleutelgebied bij, misschien vervalt uiteindelijk ook een sleutelgebied.

Lokaal Realisme omarmt dit kompas en wil recht doen aan alle inspanningen van alle meedenkers en dus niets aan de inhoud veranderen.

De **fractie van Lijst Linssen** merkt op dat deze visie in co-creatie tot stand is gekomen en het niet de bedoeling is dat de gemeente de uitvoering zelf ter hand gaat nemen. Het is een visie gericht op de toekomst, wat is de stip op de horizon.

De fractie **Belang van Bergen op Zoom** is kijkend naar de visie voorzichtig positief. Uiteraard veel hippe termen als: co-creatie, open ecosystemen, plant-bases, healing environments, uiteraard alles duurzaam en in bepaalde mate wat wens denken. De fractie probeert daar constructief doorheen te kijken.
Het is immers een visie op hoofdlijnen en gaat geconcretiseerd worden in de omgevingsplannen. Die zullen we tzt moeten beoordelen.
De fractie vindt de gebiedsprofielen zoals vermeld innovatief/creatief, maar vooral zeker een begin van een visie over bepaalde sleutelgebieden in Bergen op Zoom.

Aan het college wordt gevraagd hoe deze gebiedsprofielen zich tov de omgevingsplannen verhouden die straks door de raad vast gesteld gaan worden en onze bestemmingsplannen in de toekomst gaan vervangen? Zijn deze voor deze sleutelgebieden al deels kaderstellend? Of kunnen daar nog geen rechten aan worden ontleend.
De omgevingsvisie van de provincie Noord-Brabant met daarin de verordening, de omgevingswaarden, algemene regels en instructieregels voor bijvoorbeeld bodem, water, lucht kunnen mogelijk contrair zijn met onze visie. Is daar al een toetsing op gedaan.

De **fracties BSD en SP** geven aan dat de visie een hoog abstractieniveau heeft. De sleutelgebieden en de invulling hiervan mogen concreter. De fracties merken op dat dit een wettelijk document betreft en dat beangstigt hen. Zij sluiten aan bij de door V-Boz en VVD aangekondigde motie.

Portefeuillehouder Pals merkt op dat dit een waardevol traject is geweest, maar wil ook reflecteren op de betekenis van het designteam en de gideonsbende. Welke elementen zijn voor herhaling vatbaar, waar is bijsturing nodig.
De ambitie woningbouw (7000 woningen) staat buiten kijf en is niet beperkt tot sleutelgebieden en gaat niet alleen over inbreiding.
De wethouder geeft aan de opbrengst uit de locatiestudie in te willen passen in de visie. De locatiestudie schuurt met deze concept-visie. De haalbaarheid is een punt van belang, het gaat nu om een visie en het betreft geen uitvoeringsplan. De visie geeft richting, welke initiatieven worden gewaardeerd. Gemeente gaat initiatieven toetsen, gemeente gaat niet zelf realiseren. De sleutelgebieden De visie van de provincie is bij deze visie betrokken.

De portefeuillehouder geeft aan de signalen vanuit de commissie worden meegenomen. Er loopt een parallel traject, de visie ligt momenteel ter inzage. De inbreng van de fracties zijn niet steeds in lijn met elkaar, de gemeenschappelijke deler wordt betrokken in het definitieve document. De aangekondigde motie zou hier scherpte in kunnen aanbrengen.

Toezegging

De portefeuillehouder zegt toe wijzigingen in de visie ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

7. **Moties vreemd aan de orde van de dag**
   De fractie van Lokaal Realisme heeft de motie varend ontgassen Binnenschelde ingediend.
   De fractie van de VVD heeft aangegeven de motie mede in te dienen.
   De motie roept op tot een lobby voor het tegengaan van varend ontgassen op het Schelde Rijnkanaal.

   De fractie van Lokaal Realisme heeft de motie toegelicht.

   Het Schelde-Rijnkanaal is een van de drukst bevaren binnenvaartroutes van Nederland. Het is een belangrijke vaarroute tussen Rotterdam en Antwerpen waardoor veel vrachtschepen hiervan gebruik maken. Vrachtschepen die het Schelde-Rijnkanaal gebruiken, en ook vloeibare producten vervoeren, kunnen pas nieuwe lading innemen zodra de resten en dampen van de oude lading verwijderd wordt. Door een gebrek aan broodnodige ontgassingscentrales, worden ook inwoners van onze gemeente hieraan blootgesteld als vrachtschepen varend ontgassen. Dit is dan ook schadelijk voor de volksgezondheid. Lokaal Realisme vindt dat we hier een perk en paal aan moeten stellen.
   Al sinds 2017 is het bij wet verboden om varend te ontgassen. Zoals eerder gezegd is het bouwen van voldoende ontgassingscentrales een geschikt alternatief. Actief landelijk beleid blijft echter uit en een landelijk verbod wordt momenteel, los van de rechterlijke uitspraak dat het nageleefd moet worden, door de minister van Infrastructuur en Waterstaat afgedaan als onhaalbaar. Dit wordt overigens weersproken door onderzoekers vanuit de Erasmus Universiteit.
   Ook klanten van de Theodorushaven hebben geen behoefte aan dit alternatief. Het gevolg: onze inwoners blijven door laks beleid vanuit landelijk in de schadelijke dampen hangen van deze vrachtschepen en een daadwerkelijk gezonde oplossing blijft daardoor voor onze inwoners uit.

   De **fractie van VVD** dient de motie "het tegengaan van varend ontgassen" mede in.
   Het lijkt de fractie hard nodig dat het varend ontgassen verder teruggedrongen gaat worden. Deze motie roept daartoe op en is een stap naar het verder verbeteren van onze leefomgeving. Zeker daar controle met nieuwe methodes beter is geworden kan men dit ook handhaven.
   Het kan niet zo zijn dat schippers in onze wateren komen ontgassen en dan weer doodleuk terugvaren naar hun werkgebied. De fractie roept op om deze praktijken te stoppen en het varend ontgassen verder terugdringen.

   De **fracties van PvdA en Groen Links** vinden niets doen geen optie en zij het eens met voorgaande betogen. De stoffen vallen onder de groep zeer zorgwekkende stoffen, deels kankerverwekkend. De Erasmusuniversiteit heeft hier onderzoek naar gedaan, er zijn voldoende middelen om dit probleem aan te pakken, zoals een E-nose.

   De fractie SP roept mede mee op om de volgende aanpassing te doen:
   1. Het ontgassingsverbodsgebied, zoals is aangegeven op de ILT site, uit te breiden vanaf

de Kreekraksluizen tot aan de uitmonding in het Volkerak vanwege het aanwezige Natura 2000 gebied en aanwezige bewoning.
2. Rijkswaterstaat en ILT te gebieden om na erkenning van dit verzoek, meer en intensiever in dit gebied te gaan handhaven op varend ontgassen vooral vanuit de haven van Antwerpen.
3. Bergen op Zoom als gemeente meewerkt aan een locatie voor een afmeerplaats te gunnen voor de uitvoering van inspecties en eventuele daarna gedwongen ontgassing via een mobiele ontgassingsinstallatie als maatregel/strafmiddel voor de overtreder opgelegd door Rijkswaterstaat of het ILT ter plaatse.

De alliantie CDA/V-Boz staat achter de motie en doet de suggestie om Tholen hierbij te betrekken. Bij bullit 3, onderdeel “spreekt uit” meerdere in plaats van één op te nemen en de term vrachtschepen in plaats van tankschepen te gebruiken.

De fractie Belang van Bergen op Zoom vindt het een sympathieke motie, binnenvaart is essentieel. De fractie mist in het dictum het lobbyen naar oplossingen .

De fractie van GBWP geeft aan de motie mee in te willen dienen, ondanks dat er een landelijk verbod ligt en ziet meerwaarde om dit regionaal op te pakken.

De fractie van Samen 0164 ondersteunt het verzoek om een lobby op te starten en vraagt of Bergen op Zoom met andere gemeenten samen een verbod kan instellen om varend te ontgassen.

De fractie D66 is van mening dat varend ontgassen een ongewenste situatie is, maar twijfelt aan de noodzaak aangezien de provincie een verbod heeft ingesteld en dit ook handhaaft. Ook ligt er een gerechtelijke uitspraak. Mogelijk is er wel eens een gebrek aan handhaving. De installatie in Moerdijk heeft voldoende capaciteit.

Portefeuillehouder Verroen wacht de definitieve motie af, maar geeft aan dat gezondheid hem aan het hart gaat en dit regionaal zou kunnen worden aangevlogen. Er is nog geen contact met de provincie geweest, wel leeft dit onderwerp regionaal o.a. Steenbergen.

De fractie van Lokaal Realisme vraagt aan de overige fracties om hun input toe te zenden, zodat deze verwerkt kan worden in een definitieve versie te bespreken tijdens de raadsvergadering op 20 april a.s.

8. Ter bespreking

8a. Brief Huisvesting van basisschool de Zeeridder (Brief nr. 822)
Deze brief is geagendeerd op verzoek van de VVD. De brief is in verband met de tijd ter bespreking doorgeschoven naar de commissie RDE d.d. 13 april 2023.

9. Ingekomen stukken.
In agendapunt 8a is het ingekomen stuk nummer 822 besproken.

De fractie van Lijst Linssen heeft een opmerking over brief 823 de motie Bravis en zet vraagtekens bij de haalbaarheid in Q2.

De fractie PvdA vraagt om de raad over de uitkomsten m.b.t. de loonkloof (brief nr. 817) te informeren
Over de overige van de ingekomen stukken zijn geen vragen gesteld en deze worden doorgeleid naar de raad om formeel af te handelen.

10. Rondvragen

De rondvraag van de VVD over de paaltjes bij de Melanen is mondeling beantwoord. De vraag en het antwoord zijn aan het RIS toegevoegd.

De rondvraag van Lokaal Realisme inzake het afgeven van de vergunning voor het organiseren van een kermis op Landgoed de Beek is beantwoord.
De aanvullende rondvragen van het CDA worden schriftelijk beantwoord:

- Is de vergunning gepubliceerd en zo ja, wanneer?
- Is het verstandig om de kermis hier te organiseren in verband met de drachtige herten?
- Zou de parkeerplaats niet een betere locatie zijn?

De rondvraag van groen Links wordt schriftelijk beantwoord.
Groen Links heeft vernomen dat er dit jaar op Kermis aan de Boulevard een groots slotvuurwerkshow wordt georganiseerd op 16 april . Dit tot onze grote verbazing. In hoeverre rijmt dit met de insteek van zowel deze gemeenteraad als landelijk beleid om vuurwerk ihkv milieu en omgevingseffecten te verminderen danwel richting een verbod te gaan? Welke overwegingen zijn er gemaakt om dit toe te staan?

11. **Sluiting**

De voorzitter sluit de vergadering om 22:45 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 24 mei 2023.

De voorzitter, De secretaris,